

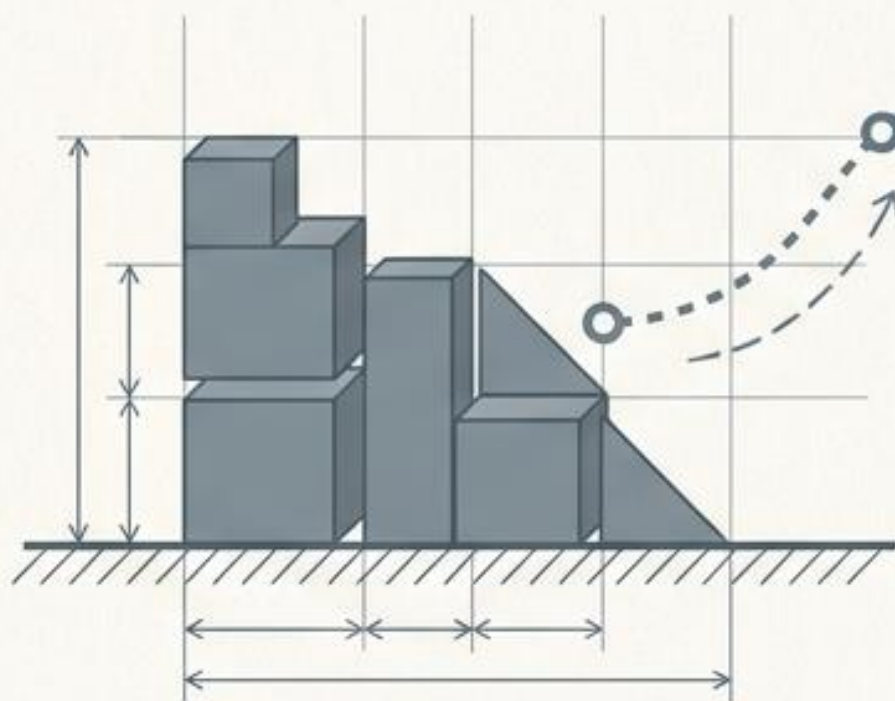
Підліток у родині: як розуміти, підтримувати та будувати довіру.

Практичні поради для батьків
на кожен день.

*Мета зустрічі:
Перетворити конфлікти
на конструктивний
діалог.*

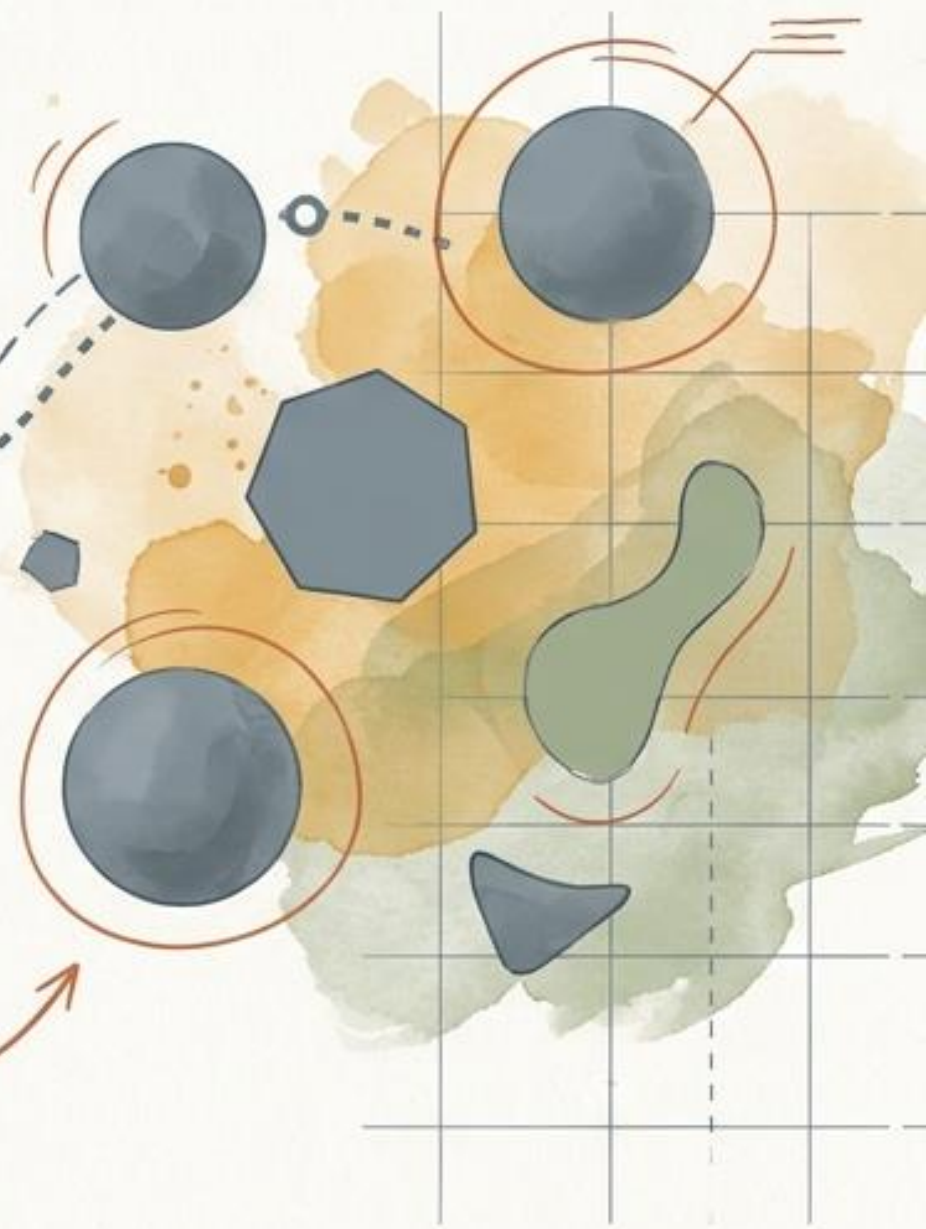
Світ очима підлітка: Чому вони так поведуться?

Дитяча залежність

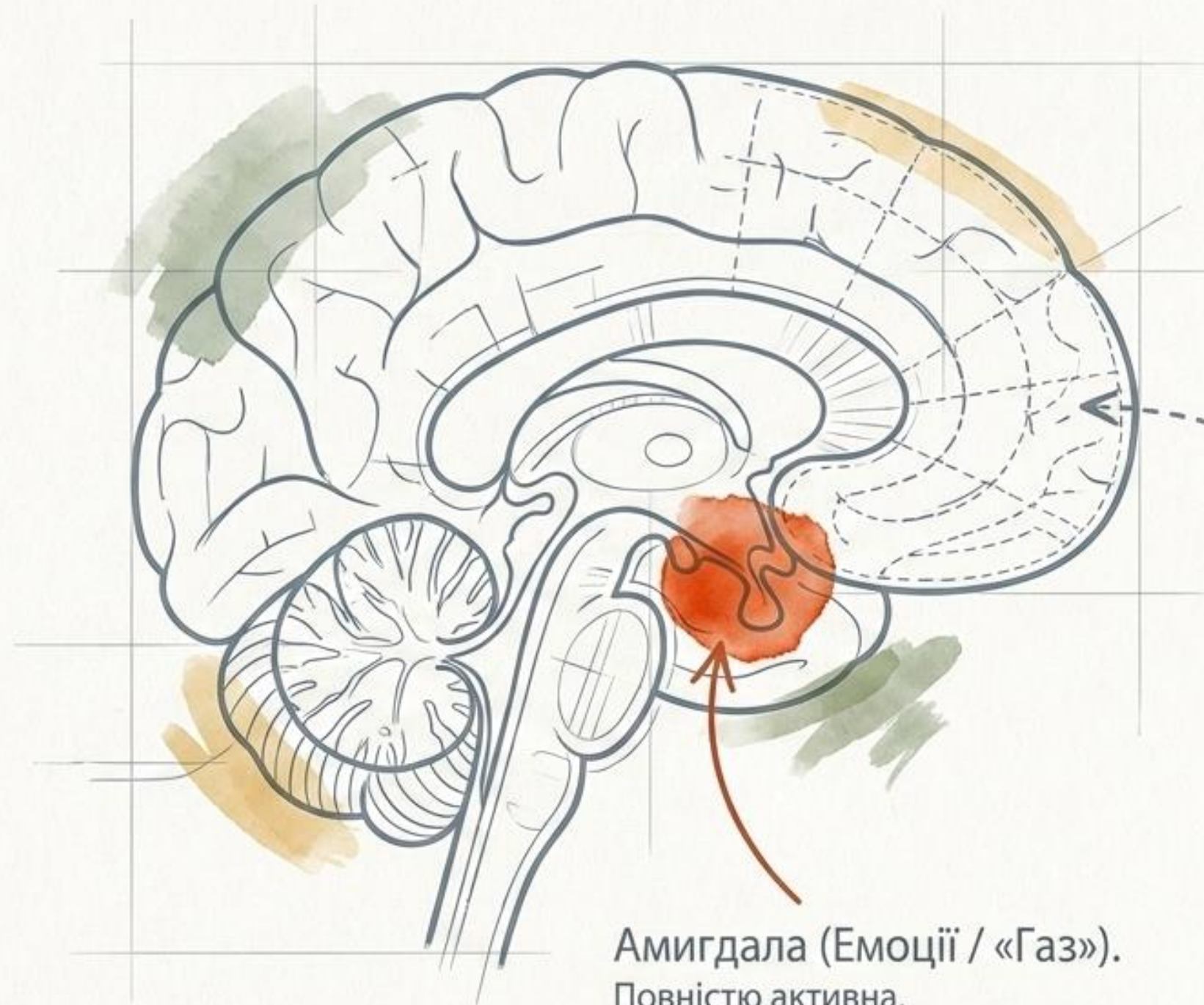
Головне завдання віку — пошук відповіді на питання «Хто я?».

Доросла автономія

Їхня поведінка — це не бунт проти вас, а необхідний перехідний етап.

Гормональний шторм: Чому емоції випереджають логіку?

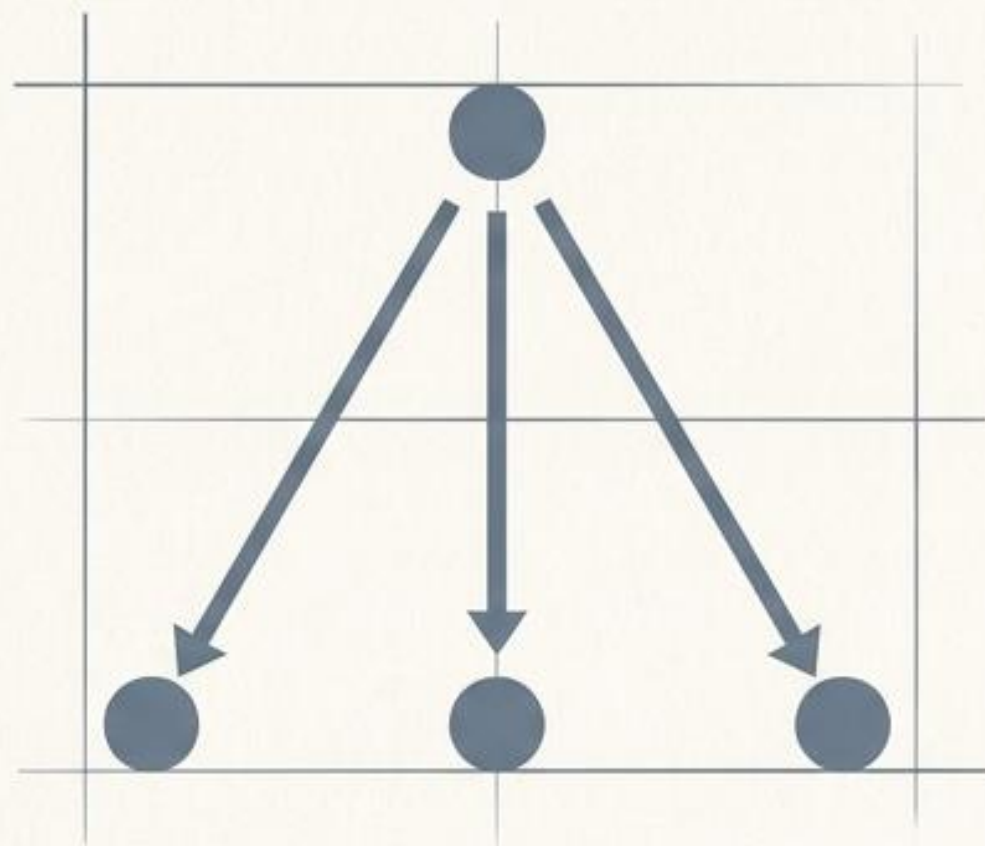
Амигдала (Емоції / «Газ»).
Повністю активна.

Префронтальна кора (Логіка /
«Гальма» та контроль імпульсів).
В процесі формування.

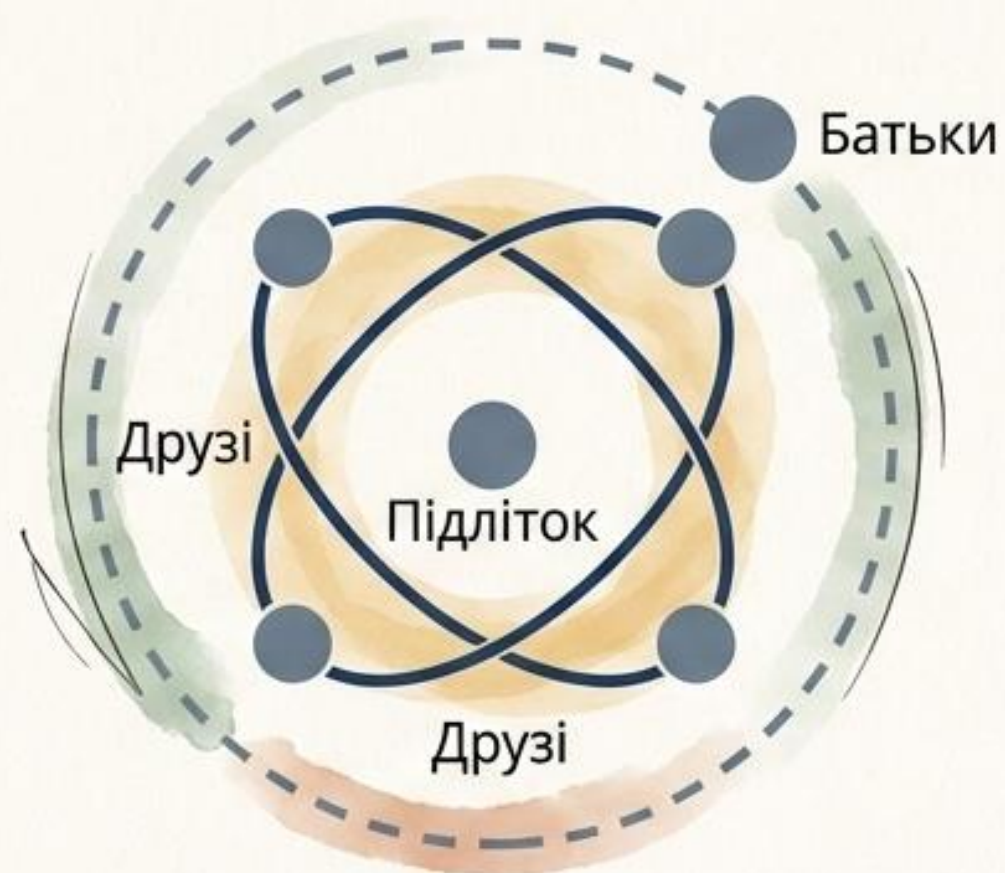
*Порада батькам: не
вимагайте залізної
логіки там, де панують
гормони.*

Зміна авторитетів: Нова роль батьків

Батьки як «Директор»

Батьки як «Консультант»

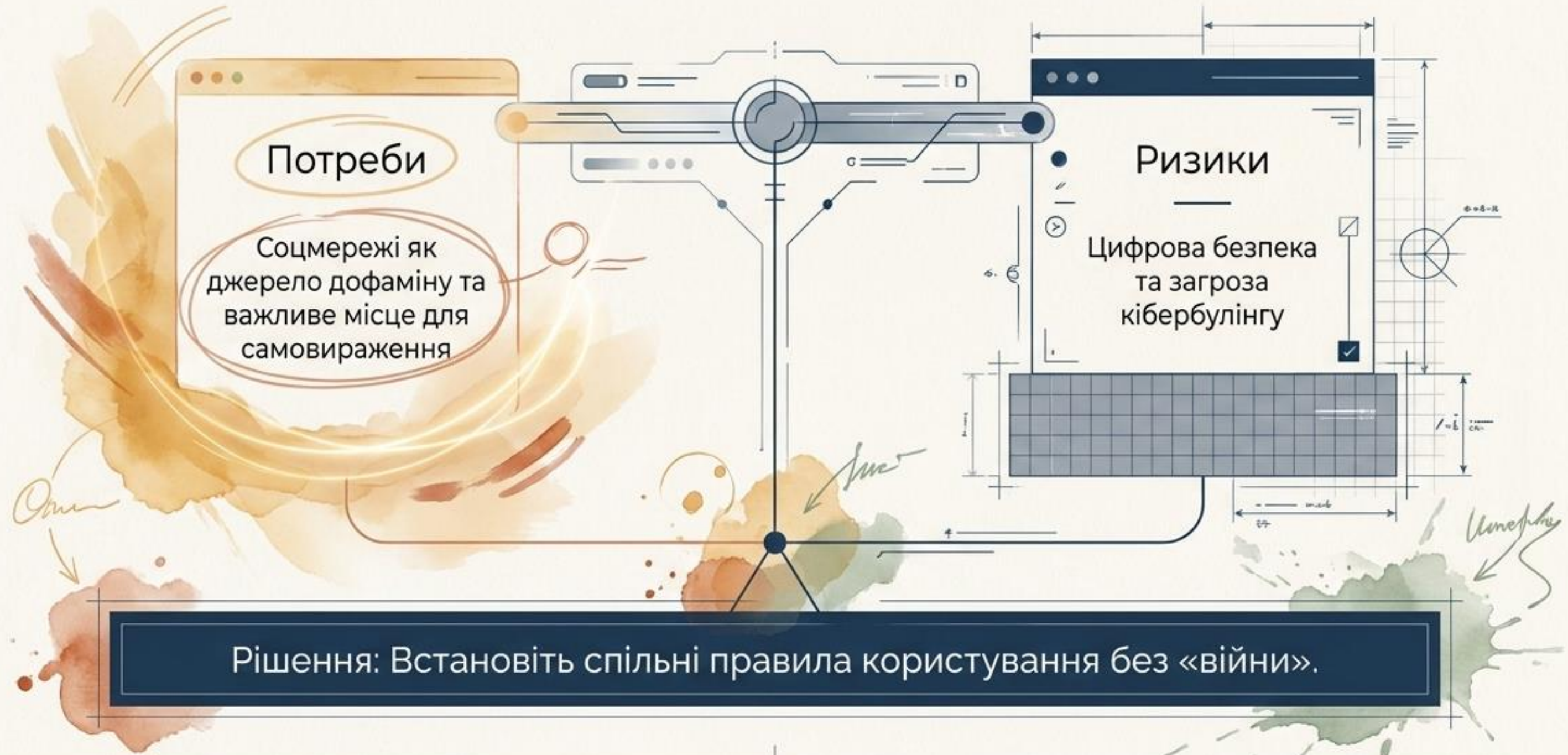
Природний етап:

Групування з однолітками — це обов'язковий етап соціалізації, друзі стають найважливішими.

Мета:

Як не втратити зв'язок, коли дитина віддаляється? Станьте надійним радником, до якого хочеться повертатися.

Гаджети та мережі: Баланс між ризиками та потребами

Стрес та емоційне вигорання: Де межа норми?

Норма

Зростаюча напруга

Критичний рівень

Тиск навчання
(НМТ, оцінки,
репетитори).

Емоційний тягар
(Страх не виправдати
очікування батьків).

Ознаки того, що дитині
потрібна професійна
допомога психолога.

Вигорання підлітка часто маскується під лінощі або агресію.

Як розмовляти, щоб підліток чув: Словник перекладу.

«Режим критики»	«Я-повідомлення»	Прихований сенс
«Ти знову не прибрав!»	«Мені прикро, що в кімнаті безлад.» 	Знижує захисну реакцію, фокус на ваших почуттях, а не на звинуваченні.

Фундаментальні правила:

- Правило моменту: Не починайте розмову, коли дитина втомлена чи готується до уроків.
- Правило тиші: Слухайте більше, ніж говоріть. Дайте дитині закінчити думку без критики.

Чек-лист комунікації: Фундамент довіри.

Вимкніть «режим лекції»

Короткі фрази діють набагато краще за довгі повчання.

Запитуйте про почуття

Замість сухого «Що отримав?», запитайте емпатичне «Як ти сьогодні відчуваєшся?».

Поважайте приватність

Стук у двері кімнати — це не формальність, це фундамент довіри.

Ні сарказму

Уникайте знецінення. Жарт, що принижує, закриває серце дитини назавжди.

Систаве в зення

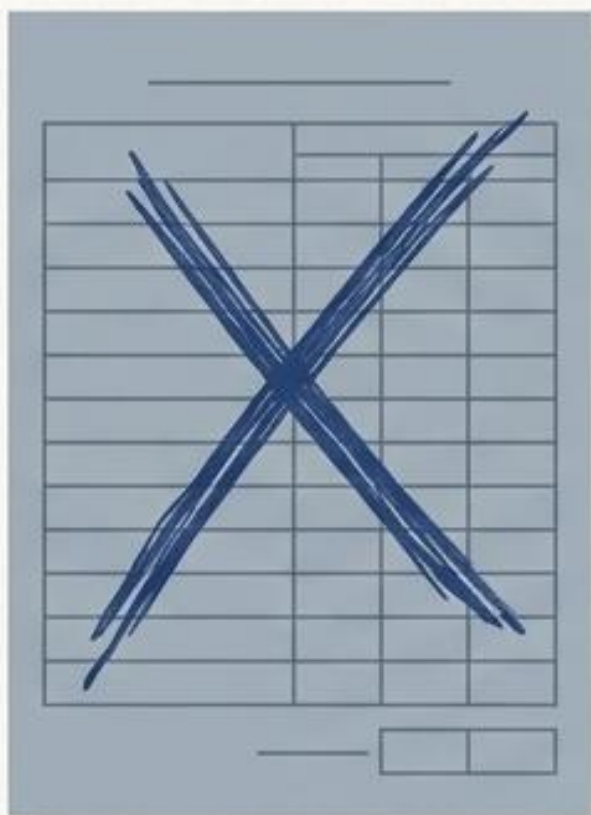
Конфлікти: Алгоритм гідного виходу.

Чому сварка — це іноді корисно? Це безпечний простір для випуску пари.

Важливе правило: Ніколи не прагніть просто «перемогти» дитину в суперечці.

Підтримка успішності: Без тиску та істерик.

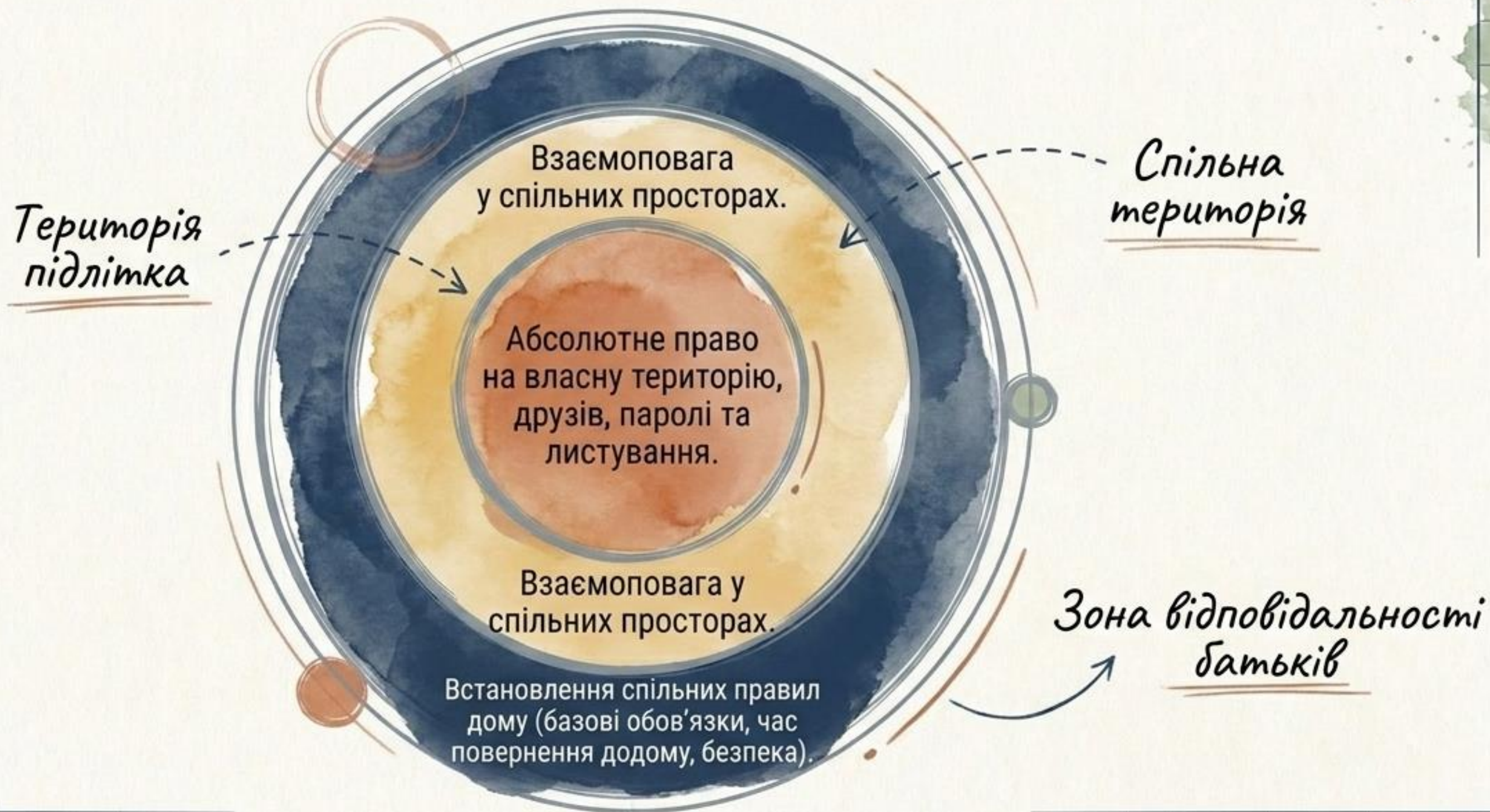
Оцінка — це лише цифра в журналі, а не мірило успіху в реальному житті.

Мотивація без маніпуляцій: Як надихати, не використовуючи грошові винагороди або погрози.

Право на відпочинок: Критична важливість **вільного часу** для хобі, творчості та відновлення.

Особисті кордони: Де закінчується турбота і починається контроль?

Як не вигоріти під час підліткової кризи

Зміна фокусу: «Це не проти мене, це – про нього»

Перша причина вигорання – сприйняття підліткової агресії як особистої образи.

Усвідомлення: Коли підліток кричить «Я тебе ненавиджу!», він насправді каже: «Я не можу впоратися зі своїми емоціями, мені страшно/погано».

Порада: Дивіться на підлітка як на людину в стані тимчасового емоційного сп'яніння. Не вступайте в бій на рівних.

Принцип «Кисневої маски»

Ви не зможете заспокоїти дитину, якщо самі перебуваєте на межі зриву.

Легалізація відпочинку: Батькам життєво необхідно мати час без дитини (хобі, спорт, прогулянка, зустріч із друзями).

Сон і режим: Фізичне виснаження посилює дратівливість. Турбота про своє тіло – це не йогоїзм, а стратегія виживання.

Зниження планки очікувань

Ми часто вигораємо через невідповідність картинки «ідеальної дитини» реальності.

Дозвольте йому помилятися: Не намагайтеся зробити підлітка «зручним». Прийміть, що зараз у його житті може бути період безладу в кімнаті та трійок у щоденнику.

Оберіть свої битви: Не сваріться за все одразу. Оберіть 2-3 критично важливі речі (безпека, здоров'я), а в іншому – дайте свободу.

Пошук підтримки

Вигорання підживлюється самотністю та соромом («я погана мати/батько»).

Спілкування з іншими батьками: Коли ви чуєте, що в інших те саме – стає легше.

Професійна допомога: Не соромтеся звертатися до психолога. Іноді 45 хвилин розмови з фахівцем замінюють місяці страждань.

Техніка «Стоп-кран»

Якщо відчуваєте, що зараз вибухнете:

Вийдіть із кімнати. Скажіть: «Я зараз дуже зла, я не хочу говорити з тобою в такому стані. Обговоримо це через 20 хвилин».

Дихання. Зробіть 10 глибоких видихів. Це повертає мозок із режиму «бий або біжи» до раціонального мислення.

Що почитати? Поради українських психологів.

Світлана Ройз – «Хто проживає в мені?»
(Книга про емоції та самоприйняття).

Дмитро Карпачов – «Як дати дитині все без грошей і зв'язків»
(Ключові розділи про кордони).

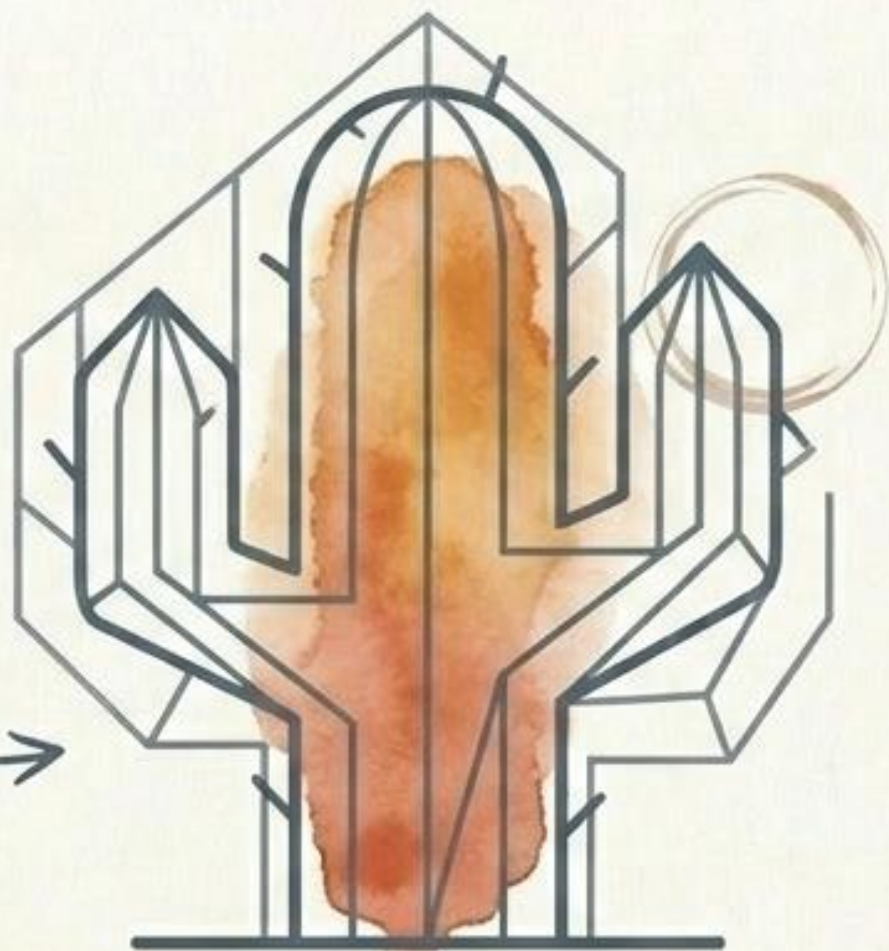
Анна Гройсман – «Про що мовчать підлітки»
(Відповіді на найгостріші та незручні питання).

Катерина Гольцберг
(Статті та вебінари про дитячу та підліткову психологію. Експертка з багаторічним досвідом).

Найголовніше – зберегти стосунки, а не бути завжди правим.

Підлітковий вік –
це не хвороба,
а необхідний перехід.

*Ваша дитина — це все та сама дитина,
якій потрібна ваша безумовна любов, навіть якщо
зараз вона виглядає як «колючий яктус».*

Джерела та методологія

При створенні цього матеріалу був залучений штучний інтелект для структурування інформації.

Використані джерела:
<https://notebooklm.google/>